

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NAM CẦN THƠ

ThS. Nguyễn Thị Thanh Trúc

BÀI GIẢNG
SINH THÁI MÔI TRƯỜNG
VÀ BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU
Trình độ: Đại học
Ngành: Quản lý tài nguyên và môi trường

Cần Thơ – 2016

LƯU HÀNH NỘI BỘ

MỤC LỤC

MỤC LỤC.....	i
DANH SÁCH HÌNH.....	v
LỜI CẢM ƠN	vi
LỜI CAM ĐOAN	vi
CHƯƠNG 1. CƠ SỞ SINH THÁI HỌC	1
1.1. Khái niệm chung về sinh thái học	1
1.2. Các phương pháp nghiên cứu.....	1
1.2.1. Một số phương pháp nghiên cứu cổ điển.....	1
1.2.2. Các phương pháp nghiên cứu hiện đại.....	2
1.3. Lịch sử, đối tượng, nhiệm vụ và ý nghĩa môn học.....	2
1.3.1. Lịch sử.....	2
1.3.2. Đối tượng nghiên cứu.....	3
1.3.3. Ý nghĩa của sinh thái học	4
1.4. Con người và môi trường.....	4
1.5. Ảnh hưởng của các điều kiện môi trường lên sinh vật và sự thích nghi của sinh vật.....	5
1.5.1. Ảnh hưởng của nhiệt độ lên sự đa dạng về sinh vật trong sinh thái học	5
1.5.2. Ảnh hưởng của nước và độ ẩm	6
1.5.3. Ảnh hưởng đồng thời của nhiệt độ và độ ẩm lên sinh vật	7
1.5.4. Ảnh hưởng của ánh sáng lên sinh vật	7
1.5.5. Ảnh hưởng của các yếu tố vô sinh trong môi trường nước lên sinh vật.....	9
1.5.6. Ảnh hưởng của yếu tố vô sinh trong môi trường đất đến sinh vật.....	10
1.5.7. Ảnh hưởng của yếu tố địa lý môi trường	12
1.5.8. Ảnh hưởng tổng hợp của các yếu tố vật lý lên môi trường sinh thái.....	12
1.5.9. Tính thích nghi của sinh vật với các điều kiện môi trường.....	13
1.5.10. Ảnh hưởng của điều kiện môi trường vật lý lên con người.....	13
TÓM TẮT CHƯƠNG 1.....	16

CÂU HỎI ÔN TẬP CHƯƠNG 1.....	16
TÀI LIỆU THAM KHẢO CHƯƠNG 1	16
CHƯƠNG 2. SINH THÁI HỌC QUẦN THỂ, QUẦN XÃ, HỆ SINH THÁI MÔI TRƯỜNG.....	17
2.1. Sinh thái học quần thể.....	17
2.1.1. Khái niệm.....	17
2.1.2. Cấu trúc của quần thể.....	18
2.1.3. Mối quan hệ giữa các cá thể trong quần thể	26
2.2. Sinh thái học quần xã	30
2.2.1. Khái niệm.....	30
2.2.2. Cấu trúc của quần xã.....	31
2.2.3. Mối quan hệ giữa các loài trong quần xã	35
2.3. Hệ sinh thái	38
2.3.1. Khái niệm.....	38
2.3.2. Cấu trúc của hệ sinh thái.....	39
2.3.3. Các ví dụ về hệ sinh thái	41
2.3.4. Tính bền vững của hệ sinh thái	43
2.4. Một số hệ sinh thái điển hình	44
2.4.1. Hệ sinh thái vực nước	44
2.4.2. Sinh thái học đô thị	47
TÓM TẮT CHƯƠNG 2.....	49
CÂU HỎI ÔN TẬP CHƯƠNG 2.....	49
TÀI LIỆU THAM KHẢO CHƯƠNG 2	49
CHƯƠNG 3. CHỈ THỊ SINH THÁI MÔI TRƯỜNG	50
3.1. Một số khái niệm.....	50
3.1.1. Chỉ thị môi trường.....	50
3.1.2. Chỉ thị sinh thái môi trường	50
3.1.3. Chỉ thị sinh học	51

3.1.4. Chi thị vi sinh	51
3.1.5. Sinh vật chỉ thị	51
3.1.6. Loài chỉ thị	51
3.2. Một số nguyên tắc cơ bản khi sử dụng sinh vật chỉ thị.....	51
TÓM TẮT CHƯƠNG 3.....	53
CÂU HỎI ÔN TẬP CHƯƠNG 3.....	53
TÀI LIỆU THAM KHẢO CHƯƠNG 3	53
CHƯƠNG 4. ĐA DẠNG SINH HỌC	54
4.1. Định nghĩa.....	54
4.2. Vai trò của sinh vật đối với sự sống trên trái đất	55
4.2.1. Những giá trị trực tiếp.....	55
4.2.2. Những giá trị gián tiếp	56
4.3. Sự tuyệt chủng.....	59
4.3.1. Khái niệm	59
4.3.2. Sự tuyệt chủng là một quá trình tự nhiên	59
4.3.3. Tuyệt chủng do con người gây ra.....	60
4.4. Vai trò của khu bảo tồn trong bảo tồn đa dạng sinh học Việt Nam.....	61
TÓM TẮT CHƯƠNG 4.....	63
CÂU HỎI ÔN TẬP CHƯƠNG 4.....	63
TÀI LIỆU THAM KHẢO CHƯƠNG 4	63
CHƯƠNG 5. BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU	64
5.1. Khái niệm.....	64
5.2. Thực trạng biến đổi khí hậu ở Việt Nam	65
5.3. Nhận định về tác động tiềm tàng của biến đổi khí hậu ở Việt Nam	66
5.3.1. Khả năng dễ bị tổn thương do biến đổi khí hậu.....	66
5.3.2. Tác động tiềm tàng.....	67
5.3.3. Tác động tiềm tàng của biến đổi khí hậu đối với các lĩnh vực và khu vực	68
5.4. Thích ứng với biến đổi khí hậu và phát triển bền vững.....	73

5.4.1. Khái niệm	73
5.4.2. Các biện pháp thích ứng với biến đổi khí hậu	74
5.4.3. Thích ứng với biến đổi khí hậu trên nguyên tắc phát triển bền vững	76
TÓM TẮT CHƯƠNG 5.....	79
CÂU HỎI ÔN TẬP CHƯƠNG 5.....	79
TÀI LIỆU THAM KHẢO CHƯƠNG 5	79
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	80